

VERGİ AFLARI NE GETİRDİ?

• Ömer DÖNMEZ •

Vergi Denetmen Yard.

- VERGİ AFFI

Müdahaleci devlet anlayışının yaygınlaşmasıyla birlikte, devletin yapması gereken görevlerinin boyutlarında ve niteliklerinde ortaya çıkan değişim sonucunda devletin gelir ihtiyacında da hızlı bir artış gereksinimi doğmuştur. İşte bu yüzden devletler, gelirlerinin azalmasıyla başlayıp, bireylerin üzerindeki adalet duygusunun zedelenmesine kadar devam eden pek çok konudaki olumsuz etkinin sebebi olan vergi uyumsuzluğu ile mücadele etmek ve vergi uyumunu arttırabilmek için çeşitli çalışmalar yapmaktadırlar. Bu uyumun sağlanması ise vergi idaresinin etkinliği, para ve hapis cezaları, vergi ödeme bilinci ve mali aflar gibi faktörler tarafından belirlenmektedir. Bu faktörler üzerinde değişiklik yapılarak uyum sağlanmakta veya uyumsuzluk giderilmektedir.

Geniş anlamı ile af; suça ait olayların unutulmasına yönelik işlem olarak tanımlanır. Hemen hemen tüm ceza yasalarının kapsamına giren af, ceza hukuku bakımından kamu davasını ve cezayı düşüren bir sebep olarak tanımlanabilir. Mali af ise; vergi kanunlarına aykırı hareket edenlere karşı uygulanan idari ve hukuki yaptırımların ortadan kaldırılması olarak tanımlanmaktadır. Bu uygulamadan, vergi mükellefi olması gereken ya da olup da ödemesi gereken vergi miktarının tamamını ödemiş kişi ve kurumlar yararlanmaktadır.

Vergi afları sadece ülkemizde gündeme gelen bir olay olmayıp, farklı sıklıklarla dünyanın tüm ülkelerinde ortaya çıkmaktadır. Vergi yasalarında vergi affı ile ilgili bir hüküm olmasına karşın, vergi affı yasaları genelde belli dönemlere ilişkin vergiler ve bu vergilerle ilgili olarak kesilmiş cezaları kapsamıştır. Buna göre uygulanmakta olan mali afların bazıları bütün vergileri kapsarken, bazıları sadece belirli vergiler için geçerli olabilmekte; bazıları sadece vergi cezalarını kapsarken, bazıları gecikme faizlerini ve hatta vergi asıllarını kapsayabilmektedir. Vergi asıllarının affı çok ender uygulanan bir yöntem olmakla birlikte, gerçekte vergi affı adı altında gündeme getirilen konular, gecikme faizi ve gecikme zammı affı, matrah artırımı, stok ve demirbaş affıdır. Bunlara ilave olarak, mükellefler vergi affına imkân veren yasaların kapsamlarına bağlı olarak, belli dönemlere ilişkin ek vergi ödemek suretiyle, zamanaşımına uğramamış olan vergi dönemlerindeki yükümlülükleri için vergi denetimi geçirme riskini de ortadan kaldırebilmektedirler.

2 - TÜRKİYEDE VERGİ AFLARI

Vergi yasalarında yenilenme kaygısı, kanunlarda yapılan paket değişiklikler, kayıt dışı ekonomi, çıkarılan af kanunları, vergi denetiminde etkinlik ve eşgüdüm sorunları Türk vergi sisteminin en hassas noktalarıdır. Bu hassas noktalardan biri olan mali af düzenlemelerine yönelik olarak ülkemizde Cumhuriyet'in ilanından bu yana toplam 20 adet vergi ve cezalarının affını

içeren kanun çıkarılmıştır. Ancak bu kanunların bir kısmı tamamen vergi ve cezalarına yönelik iken, bir kısmı da genel af kanunlarına eklenen birkaç madde ile vergi cezalarının da bu kapsama alınmasına imkân sağlayan kanunlardır. Bu açıdan bakıldığında ülkemizde çıkarılan af yasaları şu kategorilerde değerlendirilebilir:

* Genel af kanunları içinde birkaç madde ile düzenlenen mali aflar

* Sadece vergi cezalarının affını kapsayan af kanunları

* Sadece belirli vergi ve cezaların affını kapsayan af kanunları

Ülkemizde çıkarılan af yasalarının yasal gerekçeleri göz önüne alındığında ise karşımıza belli başlı üç husus çıkmaktadır. Bunlar siyasi, ekonomik ve teknik gerekçelerdir. Çıkarılan af yasalarında 1960'lı ve 1970'li yıllarda siyasi unsurların; 1980'li ve 1990'lı yıllarda ise teknik ve ekonomik unsurların ağır bastığı gözlemlenmektedir. Ancak tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de mali afların arkasında yatan öncelikli amaç, kamuya ek kaynak yaratmaktır. Bunun dışında öne sürülen gerekçeler, ek kaynak yaratma anlayışının arkasında kalan gerekçelerdir.

Bugüne kadar uygulanan vergi aflarına ilişkin düzenlemeler şunlardır:

1. 5 Ağustos 1928: 145 Sayılı Elviyeyi Selased Vergilerin Sureti Cibayetine Dair Kanun

2. 4 Temmuz 1934: 2566 Sayılı Vergi Bakayasının Tasfiyesine Dair Kanun

3. 29 Haziran 1938: 3586 Sayılı Arazi Vergisinin Mali Yıl Sonuna Kadar Olan Bakiyesinin Terkinine Dair Kanun

4. 15 Mart 1944: 4530 Sayılı Varlık Vergisinin Terkinine Dair Kanun

5. 21 Ocak 1947: 5050 Sayılı Toprak Mahsulleri Vergisi Artıklarının Silinmesi Hakkında Kanun

6. 26 Ekim 1960: 113 Sayılı Af Kanunu

7. 28 Şubat 1961: 281 Sayılı Bir Kısım Vergi Cezaları İle Gecikme Zamlarının Tecil Ve Tasfiyesine Dair Kanun

8. 23 Şubat 1963: 218 Sayılı Bazı Suç Ve Cezaların Affı Hakkındaki Kanun

9. 13 Haziran 1963: 252 Sayılı Spor Kulüplerinin Oyunculara Ve Karşı Kulüplere Şimdiye Kadar Ödenmiş Bulunan Transfer Ücretleri Ve Teşvik Primlerinden Oluşan Vergi Borçlarının Bir Defaya Mahsus Olmak Üzere Affı Hakkında Kanun

10. 5 Eylül 1963: 325 Sayılı Kit'lerin 1960 Ve Daha Önceki Yıllara Ait Bir Kısım Vergi Borçlarının Tasfiyesi Hakkında Kanun

11. 16 Temmuz 1965: 691 Sayılı Belediyelerin Ve Belediyelere Bağlı Müessese Ve İşletmelerin Bir kısım Borçlarının Hazinece Terkin Ve Tahkimi Hakkında Kanun

12. 03 Ağustos 1966: 780 Sayılı Bazı Suç Ve Cezaların Affı Hakkında Kanun

13. 10 Ağustos 1966: 12370 Sayılı Resmi Gazete'de Yayınlanan 320 Sayılı Af Kanunu

14. 18 Mayıs 1974: 14890 Sayılı Resmi Gazete'de Yayınlanan 1803 Sayılı Cumhuriyet'in 50. Yılı Nedeniyle Bazı Suç Ve Cezaların Affı Hakkında Kanun

15. 22 Mart 1981: 17287 Sayılı Resmi Gazete'de Yayınlanan 2431 Sayılı Tahsilâtın Hızlandırılması ve Beyan Dışı Kalmış Servet Unsurlarıyla Vesikasız Emtianın Beyanına İlişkin Kanun

16. 22 Şubat 1983: 2801 Sayılı Bazı Kamu Alacaklarının Özel Uzlaşma Yolu ile Tahsili Hakkında Kanun

17. 04 Şubat 1985: 3239 sayılı Kanun (4. maddesi)

18. 10 Aralık 1988: 20015 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, 3505 sayılı kanun

19. 20 Aralık 1990: 20731 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 3689 sayılı kanun

20. 03 Nisan 1992: 21191 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 3787 sayılı kanun

21. 05 Eylül 1997: 23101 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 400 seri no.lu Tahsilât Genel Tebliği

22. 29 Temmuz 1998: 23417 Sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4369 Sayılı Kanun

23. 06 Şubat 2001: 414 Sayılı Tahsilât Genel Tebliği

24. 27 Şubat 2003: 25033 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanan 4811 sayılı Vergi Barişi Kanunu

Yukarıda ifade edildiği üzere mali af ile ilgili düzenlemelerin sayısı 20'yi aşmakta, bunların sayısı yasa ve tebliğlerle birlikte 24'ü bulmaktadır. Bu da göstermektedir ki, bazen aralarında çok kısa zaman farkları olsa da ortalama olarak Türkiye'de her 3,5 yılda bir af veya bununla ilgili bir düzenleme yapılmıştır.

Gelişmiş ülkelerde kayıt dışı ekonomi, GSMH'nin %10-15'i civarında iken, Türkiye'deki kayıt dışı ekonomi Vergi Denetmenleri Derneği'nin açıkladığı son rakamlara göre %55 civarındadır. Batı ülkelerinde kayıt dışı ekonomi denildiğinde daha çok, uyuşturucu ve silah kaçakçılığı gibi yasadışı sektörler akla gelmekte iken, bizim gibi gelişmekte olan ülkelerde ise bunlar da dâhil olmak üzere, kayıt dışı ekonomi daha çok, eşya ve hizmet akımlarının belgelendirilememesi şeklinde ortaya çıkmaktadır. Kayıt dışı sistemin bu denli yoğun olduğu ülkemizde vergi denetim oranının da %1 seviyelerinde olduğu düşünülürse, çıkarılan af yasaları, gerekli kontrol mekanizmasının işlememesi nedeniyle, kötü niyetli mükelleflerin vergi kaçırmalarına ve kamusal yükümlülüklerin suiistimaline sebebiyet vermektedir. Oluşan bu tablo ise kısa bir sürenin ardından mükelleflerin yeni bir af beklentisi içine girmelerine neden olmaktadır. Bununla birlikte Cumhuriyet tarihi boyunca yap-boz tahtasına dönen mali sistem, sürekli ve çok kısa aralıklarla

çıkarılan yasal düzenlemelerin de etkisiyle bu tablonun oluşmasında önemli bir etkidir. Netice itibarıyla, bu durum kanunların işlerliğini zedelemekte, iyi niyetli kişilerin hukuka olan güveninin sarsılmasına neden olmaktadır.

3-VERGİ BARIŞI KANUNU

Türkiye'de yaşayan insanlar, kendi servetlerinin devlet tarafından bilinmesini istemezler. Çünkü Türkiye'de, her noktada yaşanan güven sorunu bu noktada da yaşanmaktadır. Bu yüzden vatandaşlar bir gün el konulur endişesiyle devlete güvenmeyerek gerçek servetlerini her zaman gizlemektedirler. Devlet, vatandaşların servetlerinin ne olduğunu bilirse, bu bilginin kötüye kullanılacağından korkulur. Belki de geçmişte yaşandığı gibi Varlık Vergisi tarzında bir vergi getirilerek, vatandaşların servetlerinin bir bölümüne devletin el koyabileceğinden çekinilmektedir. Tüm bu tablo mevcutken yani vatandaşların devlete güvenmediği bir ortamda, devletin vergi toplaması da mümkün değildir. Bugün olduğu gibi, devlet ancak yakaladığından vergi toplayabilir. Bu nedenle de vatandaşlar açısından devlete yakalanmamak esastır. Bu ise kayıt dışı ekonomiyi kaçınılmaz kılmaktadır. Bu yüzden de devletin vatandaşına güven verebileceği bir sistemin varlığı gerekmektedir.

Yukarıda bahsedilen amaçlar doğrultusunda çıkarılan ve bakanlık tarafından "vergi uzlaşma paketi" olarak ifade edilen 4811 Sayılı Vergi Barişi Kanunu, 2001 yılında ağır darbe yiyen ve tarihinin en büyük küçülmesini yaşayan Türkiye ekonomisindeki olumsuz izleri silmek üzere yürürlüğe konmuştur. Söz konusu kanun ile getirilen düzenleme kısaca, devletin belli bir döneme kadar olan alacaklarının tahsil edilebilmesi için daha düşük faiz ya da gecikme zammı ile birlikte taksitlendirme hakkı tanınmasıdır. Vergi barişiyle, kesinleşmemiş ve dava aşamalarında bulunan alacaklarda uyuşmazlığı sona erdirmek için, uyuşmazlıktan vazgeçilmesi ya da uyuşmazlık yaratılmaması durumunda, devlet alacağının %

50'sinden ve yine gecikme zam ve faizlerinin bir kısmından vazgeçilmiştir. Dava aşaması dışında uzlaşma ve pişmanlık hükümleri ile ilgili olarak da mükelleflere ödeme kolaylıkları sağlanmıştır. Mükellefe gelir ve kurumlar vergileri ile katma değer vergisi ve gelir vergisi stopajı ile ilgili matrah artırımında bulunma olanağı verilerek matrah artırımlarının ilgili olduğu dönemler için incelenmeme ve mükellef adına tarhiyat yapılmama güvencesi sağlanmıştır. Mükellefin stok beyanları ile ilgili olarak kayıtlarında düşük bedelle yer alan makine, teçhizat ve demirbaşlar ile işletmede var olduğu halde kayıtlarda gözükmeyen mallar için stok affı getirilmiştir. Bununla birlikte Vergi barışının kamuoyunda en çok tartışılan kısmı ise sahte ve içeriği itibariyle yanıltıcı belge kullananlara da af getirmesidir.

Daha önce de ifade ettiğimiz gibi 4811 Sayılı Kanun, ağır ekonomik kriz altında ezilen mükelleflerin yaşadıkları sorunları gidermek amacıyla çıkarılmıştır. Ancak unutmamak gerekir ki ülke ekonomisinin yaşadığı krizlerden etkilenen, bir bütün olarak ulustur. Bu krizlerden etkilenen ekonomik birimleri ve üretim güç ilişkilerini mali açıdan desteklemenin yolu, geriye dönük yapılmayanları affetmek değil; vergi, ticaret ve sermaye hukukunun, gelişmekte olan krizlere açık ülke ekonomisi gerçeğinde, yeniden yapılandırılmasıdır. Bu yüzden Vergi Barışı Kanunu, bundan önceki af kanunlarına göre çok daha kapsamlı bir içeriğe sahip olarak çıkarılmıştır. Bu anlamda Vergi Barışı Kanunu kapsamında, Bölge İdare Mahkemesi ve Danıştay'daki davalara, vergi incelemesi ve tarhiyat safhasındaki vergilere, matrah artırımına, stok bildirimlerine, bazı kaçakçılık suçlarına ilişkin düzenlemeler yer almıştır. Ayrıca bu kanunla bazı alacaklardan da vazgeçilmiştir. Yasa kapsamında mükelleflere, vergi alacağının aslı ile TEFİ'ye göre hesaplanacak olan faizinin, dokuz eşit taksitte on sekiz ayda ödemesine imkân tanınmıştır.

4-VERGİ AFLARININ ETKİLERİ

Mükellefe sağladığı faydalar bakımından vergi afları 3 kısma ayrılmaktadır. Birincisi; vergi afları ile aftan yararlanan mükelleflere daha önceki beyanlarını gözden geçirme hakkı tanınmaktadır. Burada, mükellefin belirli bir af bedelini ödeyerek aftan yararlanma söz konusudur. Bu tür aftan risk altında olduğunu düşünen mükellefler yararlanmaktadır. İkincisi, vergi afları ile mükellefin, af kapsamında belirlenen bedeli ödemesi ile belirli yıl ya da yıllar ile ilgili vergi incelemesinden kurtulması söz konusudur. Üçüncüsü ise, vergi mükellefi hakkında cezai kovuşturmaya başlanılmış ya da cezai kovuşturma gerektiren durumlar nedeniyle af çıkartılmasıdır.

Vergi afları veya bunlara yönelik düzenlemelerin görünüşte vergi adaletini zedelediği ve vergi borcunu zamanında ödeyenlere karşı bir haksızlık oluşturduğu söylenebilir. Dürüst mükelleflerin, vergi aflarını, devleti aldatanlara getirilen bir imtiyaz olarak görmeleri de gelecekte bu tür insanları vergi kaçırmaya itebilecektir. Özellikle sürekli tekrarlanan vergi afları, vergi uyumu üzerinde çok daha olumsuz etkilerde bulunarak, vergi sisteminin vergi kaçakçıları yönünden daha fazla çarpıtılmasına neden olur. Ayrıca vergi mükellefleri, çıkarılan affın ileride de tekrarlanabileceği düşüncesine kapılabileceklerdir. Dürüst mükellefler, vergi affını vergi kaçakçıları için bir ödül olarak görüp kendilerinin sömürüldüğü hissiyle vergi uyumlarını azaltabileceklerdir. Bu durumda da bireylerin vergileme güdülerinde azalma meydana gelebilecek, devlet zamanla vergi kaybına uğrayacaktır. Vergi afları aracılığı ile elde edilecek kısa zamanlı gelirler; vergi adaleti ile vergi uyumunda, buna bağlı olarak vergi gelirlerinde ve bir bütün olarak toplum düzenini sağlamaya yönelik olan yasa ve düzenlemelere karşı beslenen saygıda meydana gelecek olan uzun dönemli faydaları aşacaktır. Türkiye'de bugüne kadar uygulanmış af yasalarının sıklığı göz önüne alındığında, olum-

suz bir etkinin varlığı kesindir. Bu anlamda mükelleflerdeki af beklentisi, denetimin yetersiz oluşuyla birleştiğinde, vergi hâsılatının kapasitenin altında gerçekleşmesine neden olmaktadır.

Vergi aflarının lehinde olanlara göre ise, bir vergi sisteminde vergi uyumsuzluğu göstermiş ancak geçmişte vergi kaçırmış olmalarının ortaya çıkmasının neden olacağı yaptırımlardan (devlet tarafından konulan para ve hapis cezaları ile toplum tarafından konulan mahcubiyet ve saygınlık kaybı şeklindeki yaptırımlar) dolayı çekinen çok sayıda mükellef bulunmaktadır. Bu kişilerin bir kısmı bilinçli olarak vergi kaçırmış olabileceği gibi, bir kısmı da mali zorluklar içinde olmaları ve bu nedenle vergi yükümlülüklerini yerine getirmedikleri için gelirlerini beyan etmemiş veya eksik beyan etmiş olabilirler. Buna göre, bu kişilerin temiz bir sayfa açmaları ve gelecekte vergi sistemi ile uyumlu mükellef olmaları için bir fırsat vermek gerekir. Vergi affıyla birlikte bireyler geçmiş vergi kaçaklarını artık gizlemek zorunda kalmayacaklar ve daha sıkı uygulamaları içeren yeni bir vergi rejimine geçmeleri kolaylaşacaktır.

Başka bir açıdan bakıldığında çıkarılan af yasaları, mükellef ile devlet arasında ortaya çıkan ihtilaflı dosyaların eritilmesini ve yargı sistemi içerisinde çok ağır bir yük oluşturan vergi uyuşmazlıklarının çözüme kavuşturulmasını sağlamaktadır. Böylelikle vergi mahkemelerinde açılan davalar ve dava açma süresi gelmemiş vergi ve cezaları, vergi ve yargı sistemi açısından sorun oluşturmadan çözümlenebilmektedir. Yapılan bir araştırmaya göre, Danıştay'da yürütülen vergi uyuşmazlıklarının %90'ı mükellef lehine sonuçlanırken, sadece %10'luk kısımda vergi idaresi lehine hüküm verilmektedir. Hatta bazı ihtilaflı dosyalarda bu oran %99'ları dahi bulunmaktadır. Bu oranlar göz önüne alındığında, vergi aflarının devlet lehine bir sonuç doğurabileceği ifade edilebilir. Buna göre bahsi geçen doğrultuda yapılan bir af dolayısıyla, devlet açısından hem yargı masrafları azalacak hem de

gelir sağlanamayacak mükelleflerden tahsilât yapılabilir.

Türkiye'de uygulanan af sisteminin bir türü olan gecikme zammı ve/veya faizi affına ilişkin düzenlemelerin, ilk görünüşte vergi adaletini zedeleyen ve vergi borcunu zamanında ödeyenlere karşı bir haksızlık oluşturan niteliğe sahip olduğu söylenebilir. Bu tür görüşlerin haklılık payı hiç şüphesiz vardır. Ancak ülkemizde uygulanan gecikme faizi ve zammı oranları son üç yıllık süreçte yaşanan düşüşler göz ardı edildiğinde geçmişte oldukça yüksek seviyelerde seyretmiştir. Bu anlamda, vergisini zamanında ödemeyene uygulanan ve hazine parasını kullanmanın bedeli olarak izah edilen gecikme faizi ve gecikme zammı oranlarının, mevduat faizini aşan kısmını fahiş kabul etmek gerekir. Gecikme zammı ve gecikme faizi oranlarının vergi kaçırma ve verginin zamanında ödenmemesi yönünden caydırıcı özelliğinin olması şüphesiz herkes tarafından istenen ve bu oranların taşıması gereken bir özelliktir. Ancak para cezalarından beklenen amaç gelir elde etmek değil, kamusal yükümlülüklerin zamanında yerine getirilmesi olmalıdır. Kaldı ki, bu faizin gider yazılamaması da yükü arttırmakta ve borç kısa sürede ödenemez seviyelere gelebilmektedir. Bu da Maliye Bakanlığı'nın gecikme faizi veya gecikme zammı oranını da bir tür ceza veya hazineye kazanç sağlama yolu gibi görmesinden kaynaklanmaktadır.

5-SONUÇ

Ciddi bir vergi reformunun yapılması, vergi sisteminde önemli radikal değişikliklerin gerçekleştirilmesi sırasında hem geçmiş kapatarak mükelleflere beyaz bir sayfa açmak, hem de idarenin güç ve dikkatini yeni sisteme daha fazla yöneltebilmesi bakımından önemlidir. Bununla birlikte vergi aflarından gerekli kazanımın sağlanabilmesi için af niteliğindeki düzenlemelerin ardından reform amacı taşıyan vergisel düzenlemelerin olması şarttır. Yoksa ciddi bir vergi

reformunu tartışmadan ve kayıt dışı ekonomi ile savaşımadan sadece bu afları savunmak, sistemde zaten varolan adaletsizlik ilişkilerini körüklemek-ten başka bir işe yaramaz.

İşte bu doğrultuda, Türkiye’de son olarak yasalaşan en kapsamlı mali af olan 4811 Sayılı Vergi Barışı Kanunu sonrasında vergisel açıdan birçok yapısal düzenleme yapılmış ve halen yapılmaya devam etmektedir. Bu yapısal düzenlemeler, vergi sistemindeki yapısal sorunların giderilmesi, vergi idaresinin çağdaş ve etkin bir yapıya kavuşturulması, mükellef ihtiyaçlarının karşılanması, sürdürülebilir bir büyüme ve istihdam artışı için yatırım ortamının iyileştirilmesi, ekonomik ve teknolojik gelişmelerin yarattığı imkânların vergilendirmede kullanılmasını sağlayacak düzenlemeleri içermektedir. Buna göre;

* 5024 Sayılı Kanun’la Enflasyon Muhasebesi uygulamaya başlanmıştır.

* 5084 sayılı Kanun’la ekonomik gelişmişlik düzeyi göreceli olarak düşük illerimiz için yatırım ve istihdam teşviki getirilmiş yada kaldırılmıştır.

* Eğitim, sağlık, kültür ve spor alanlarında gelişmeyi teşvik edici kanuni düzenlemeler yapılmıştır.

* Başta yatırım indirimi olmak üzere, ihracat ve döviz kazandırıcı faaliyetlerle ilgili teşvikler basit ve etkin hale getirilmiştir.

* Teknolojik gelişmelerin sağlanması amacıyla teknoparklardaki yazılım ve ar-ge faaliyetleri için yeni teşvikler getirilmiştir.

* Kurum kazançları üzerindeki vergi yükü hafifletilmiştir.

* Kurumlar vergisi oranları düşürülmüş, kanun daha sade ve anlaşılır hale getirilmiştir.

* Gelir Vergisi ve diğer vergi kanunlarının yeniden düzenlenmesi ve mükellefler açısından daha anlaşılır ve sade görünüme kavuşturulması

çabaları vs. vardır.

Sonuç itibarıyla ortaya çıkan tablo göstermektedir ki, bugüne kadar çok kez uygulamaya konulmuş mali af yasalarından, bazen gerekli fayda sağlanmış, bazen de bu yasalar beklenen etkiyi ortaya koyamamıştır. Neticede, mali sistemdeki reformlarla desteklenmeyen af yasaları bir müddet sonra yeni mali af beklentisini doğurmuştur. Ancak son kapsamlı mali af olan Vergi Barışı Kanunu, geçmiştekilerin aksine köklü yasal değişikliklerle desteklenmiştir. Bu bağlamda gerçekleştirilen çok sayıdaki yasal düzenleme mali sistemdeki aksaklıkları gidermeye yönelik çabaların bir ürünüdür. Bundan sonra yeni af beklentisi oluşacak mı, onu şimdiden kestirmek güç. Ama ekonomik ve mali sistemde istikrar var olduğu sürece, yeni bir mali af yasasına ihtiyaç olmayacağı bir gerçektir.

KAYNAKÇA

1. Mehmet TUNÇER, “Vergi Aflarının Vergi Uyumuna Etkisi”, Uludağ üniversitesi İİBF Dergisi, S.9

2. Yard. Doç. Doğan GÖKBEL, “Vergi Affı”, www.eso-es.net/kurumsal/yazi.asp?90 13.08.2003

3. İbrahim YUMUŞAK, “Vergi Aflarının Vergi Gelirlerine Etkisi”, Vergi Dünyası, S.188, Nisan-1997

4. Yusuf KELEŞ, “Yine mi af? Mükellefler ne zaman vergi öderler?” Vergi Dünyası, S.249, Mayıs-2002

5. Şükrü KIZILOĞ, “Vergi Barışı Ne getiriyor ne Götürüyor”, Hürriyet Gazetesi, 18.01.2003

6. Şükrü KIZILOĞ, “Kim nayloncu kim değil?”, Hürriyet Gazetesi, 20.01.2003

7. Bumin DOĞRUSÖZ, “Vergi Reformu ve Vergi Afları”, Dünya Gazetesi, 21.03.2002

8. Murat BAŞARAN, “Vergi Barışı Kanunu Üzerinden Mali Af Arayışları”, Vergi Sorunları Dergisi, S.173, Şubat-2003